

Što su, svatko na svom jeziku, rekli naši gosti o festivalu iz karaševa

joi, 31 august 2017

U dolini rijeke Karaša, folklorni festival koji je na karaševskoj sceni prikupio deset raznih izvo a a iz Hrvatske i Rumunjske, doživio je svoje prvo izdanje.

Za vrijeme odvijanja festivala zamolili smo sudjelovatelje da nam predstave svoje ansamble te da nam podijele dojmove o njihovom dolasku me u Hrvatima u Karaševu.

Aleksandar Novi – predsjednik KUD-a Jankovci, Stari Jankovci

2001. godine bio sam u Rumunjskoj, ali s jednim drugim društvom, jer je te iste godine KUD Karaševska zora bio na smotri u Starim Jankovcima, i, evo, od tada traje to prijateljstvo. U me uvremenu su Karaševci dva puta bili naši gosti: na našoj smotri i na Vinkova kim jesenima, a mi smo kao KUD Jankovci zadnji put bili u Rumunjskoj 2012. godine. To je jedan od vidova kontakta mati ne države s Hrvatima izvan domo-vine. Svi znamo da su Karaševci, Hrvati na ovom podruju, najstarija hrvatska dijaspora i uvijek s nekakvim posebnim osje ajima njih i do ekujemo rado tamo, a i dolazimo ovdje jer je pravo udo kako su se Hrvati, ovdje na ovom podruju, unato teškim uvjetima održali i sa uvali svoju tradiciju, svoj na in života i injenicu da su Hrvati.

Naše je društvo osnovano 1971. godine. U to vrijeme je njegovalo tradicijsku kulturu Ma ara koji žive u Starim Jankovcima. Danas se pojavljujemo s nekim kombiniranim programom gdje izvodimo izvorna kola, pjesme, glazbu i nošnju Hrvata Šokaca starosjedilaca i ma arske nacionalne manjine u mjestu. Za ovdje smo pripremili jedan obi aju u vrijeme berbe groža, jer je nekad oko sela bilo puno vinograda, me utim ih sada više uop e nema. Onda smo došili na ideju da našoj o-mladini pokažemo kako se to nekad radilo. Nadam se da e publika razumijeti šta želimo re i, odnosno prenjeli smo jednu sli icu iz nekadašnjeg života u našem selu.

Ljiljana Stanko – voditeljica KUD-a Petar Zrinski, Vrbovec

Dolazimo iz Hrvatske i prvi puta smo ovdje, u vašim Karaševu. S obzirom da sam prije puno godina bila polaznik hrvatske škole folklora, njima je dobro znano Karaševo i karaševski Hrvati, zna i znala sam odprije o vama.

U prvoj to ki, danas smo predstavili svoje vrbova ke plesove, povezali smo ih s plesovima Zagorja, dok smo u drugoj to ki izveli završno kolo iz opere „Eros s onoga svijeta“. To je, ina e, naša nacionalna opera koju je napisao Jakov Gotovac po libretu Milana Begovi a. Mogu re i da mi skoro trideset godina izvodimo ovu koreografiju te da je uvijek i svugdje rado vi ena. Društvo je osnovano 1912. godine, u po etku osnovan kao muški pjeva ki zbor.

To se godinama širilo, najprije u mješoviti pjeva ki zbor, onda su se pridružili i folkloši tako da društvo danas broji dvjestotinjak lanova koji djeluju u mješovitom pjeva kom zboru: u folklornom ansamblu, u tamburaškom orkestru i u muškoj klapi. Najbrojnija je, naravno, folklorna sekcija, tu imamo etiri grupe koje u dobi od pet do šezdeset pet godina njeguju pjesme, plesove i obi aje cijele Hrvatske, pa i šire.

S druge strane, oduševljeni smo vašim gostoprimaljivoš u i susretljivoš u. Bilo nam je zanimljivo danas biti na Misi i uti taj vaš starohrvatski govor i draga nam je što ste ga sa uvali!

Gheorghe Frana – solist
instrumentist na fruli

Ja sam bil ov ar i od malog diteta sam sâm nau il da flurim. Imal sam jenu fluricu, bila sva pocepana, imala je samo tri prsta, a kako da svirim sam trebal da menjam ruke. I tako sam sviril dokle god sam stigal u mogu nosti da kupim drugu fluru. Posi, s vremenam, sam imal ješte u enici koji sam nau il da flure: brata mi iz Rijeke, Mikolu, unuka Marijana Banjka, ur a Vrašku, Petra Kalinu i pokojnog Milju Beci a. Sam sviril ješte i na torogoti, saksofonu, klarinetu i lafti. S Karaševskom zorom sam sviril u Sibiu i Bukureštu, a ovde na sceni lam da svirim na fluri jenu vlašku dojnu, karaševsko portanje i jenu hrvatsku melodiju.

Narcis Goian – instruktor ansambla Voinca Rada

Asociacia a fost înființat în ianuarie 2003 la inițiativa primarului lui a unor săteni. Are în componență ansamblul de dansuri, o fanfară și o echipă de fotbal. În urmă cu zece ani, în perioada când am fost director de cmin cultural, am mai fost instructor de dansuri, iar după ce am plecat a venit domnul loca Dumitrașcu, iar eu am revenit din toamnă. Cu ansamblul am mai participat la Festivalul Hercules de la Herculane, La festivalul Vii Carașului din Greoni, la Oravica, la Grebenac în Serbia. Astăzi vom prezenta două suite de dansuri, una de pe Valea Carașului și una din zona de munte, pucin mai rapid, mai ritmat.

La momentul actual avem vreo 15 perechi pe care ne putem bizui, ceea ce ne bucură, fiindcă în trecut am avut ceva probleme cu numărul copiilor activi în ansamblu. Este greu să se acorde felicitări cu organizatorii asfel de festival, ceea ce denotă că încă mai sunt oameni care își doresc să păstreze, pe cât posibil, tradițiile și obiceiurile, și nu se piard.

Marius Ursu – koreograf plesne și Maria și Marius Ursul

Aici la Carașova am venit cu o parte a cursanților și colii de dans pe care o conduc împreună cu socii mei și ne onorează invitația pe care ne-aci fizici o. Încoală noastră are trei grupe de cursanți, debutanți, intermediari și avansați. Am început această muncă în anul 2011, în prima fază am fizic cursuri cu cei dorinți să învețe jocul popular băneean, iar apoi, în zândă dorești participanților de a progresă și de a lucra mai mult, am hotărât împreună să facem și coregrafii și să participăm la diverse festivaluri. Am participat la Festivalul Inimilor în ultimii cinci ani, la Casa de Cultură a Studenților, la diferite spectacole alături de Doina Timișului. Astăzi o să prezintăm un dans din zona de munte a Banatului.

Marian Udrovici – Ian plesne și Maria și Marius Ursul

Ja živim u Temišvaru otprilike deset godina, a prije dvije godine upoznao sam svoju idu u suprugu i otada poha am plesnu školu Maria i Marius Ursul u Temišvaru. Ona je prije bila lan ansambla Doina Timi_ului, ali je od 2011. paralelno nastupala i u ovoj plesnoj školi. Od kad sam ja ovdje sudjelovali smo na Festivalu srca u Temišvaru i na još nekoliko javnim nastupima u okolini.

Iulius Firczak – zastupnik
Zajednice Rutenia u Rumunjskoj

Noi, rutenii, suntem pentru prima dat la Cara_ova _i ne bucur foarte mult invitacia domnului deputat Slobodan Gheră de a participa la serb rile croacilor de aici. Ne-am dorit s fi venit cu toat formacia Cervona Ruja din comunitatea noastr din Bistra, dar, din pate am avut alte evenimente programate. În schimb, am venit cu Felicia Mascaliuc, o solist de excepție, una din stelele ansamblului nostru. Rutenii sunt a_ezaci istoric în Maramure_, Bucovina _i judecul Arad, dar comunitatei puternice de ruteni g sim _i în Banat.

Felicia Mascaliuc – vokalni solist
ansambla Cervona Ruja, Bistra

Nu demult m-am întors din Croacia, unde am participat la Congresul Mondial al Rutenilor, iar acum am pl cerea să mă aflu la Cara_ova, la croații din România _i să mă onorează invitacia dumneavoastră de a participa la festivalul pe care îl organizăci. Mă bucur că suntem astăzi împreun _i îmi face plăcere să văd cum împărtășim strezuri care promovează tradițiile și obiceiurile celelalte etnii de la noi din țară.

Elena Șamancu – koordinator
ansambla Edelweiss, Deta

Ansablu nostru de dansuri germane este relativ Tânăr, activăm de aproximativ patru ani sub coordonarea Forumului Democrat German, filiala Deta. Ne bucurăm să fim astăzi alături de dumneavoastră, ne-a impresionat prietenia din jur, primirea căduroasă pe care ne-aici făcut-o în modul în care aici organizat acest festival. Noi suntem din Banatul de Câmpie, dar suntem prieteni cu ansamblurile din Banatul Montan din Re_ica, Boc_ă, Anina, iar astăzi ne-am întâlniți noi.

Mihai Andrei – vokalni solist, Jabal e

Po eo sam pjevati od malih nogu, ali od sedamnaest godina pjevao sam u ansamblu Re_iceana, u Domu Kulture u Rijeci. Najviše volim pjevati rumunjske „; dojne“;, a danas u otpjevati pjesme „; Toat lumea are un

dor” i „Crenguc de alun”; esto sam pjeval po svadbama i raznim veseljima, ali sada sam u mirovini. Moji unuci tako er su muzikanti, jedan svira saksofon a drugi synthesizer, a danas e se popeti sa mnom na scenu uz par starih prijateljia s kojima sam nekada pjeval po svadbama.

Darius Ciocani – ansambl Slavjak Zajednice Bugara u Banatu.

Activez de doisprezece ani la Slavjak, iar ast zi v-am prezentat trei dansuri din regiunea bulgar Šopski: o suit , un dans de fete _i o hor . Ansamblul este înfiinat în 1998, dar în formatul actual funcioneaz din luna februarie a acestui an. De atunci am mai participat la un festival din Târgovi_te, la comunitatea bulgar de acolo, la diferite alte manifest ri culturale, dar am fost _i la emisiunea lui Mâruc , unde am dansat de Ziua Bulgariei.

Daniel Lucacela